

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.
Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
dr. Franciscy Lajos.
 Társzerkesztő:
dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.
Hirdetések árai: Egy háromhasábos petsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.
 Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fl.

Holt ponton.

A koalíciós kormány tagjai között a belügyminiszterium az az egyetlen tényező, mely az új rendszer keretei közé legnehezebben tud beilleszkedni.

Nem ok nélkül nézi növekvő gyanakodás- és nyugtalansággal a függetlenségi párt a belügyi kormány politikáját és intézkedéseit és a néppárt részéről is nem hiába hangzanak fel panaszok a régi darabont-korszaknak tovább tartó uralma és ezernyi-ezer nyomorúsága ellen.

Gróf Andrássy Gyula, midőn a belügyi kormányt átvette, az egyik kezébe seprőt fogott, a másikba alkotmánypárti madzagot. Azzal a seprős félkézzel el-el separt valamit az előbbi korszak alatt felgyülemlt szemétből, de csak fél munkát, vagy még annál is kevesebbet véghezvit, mert a másik kezében tartott madzagba a seprő nyele minduntalan beleakadt. Az alkotmánypárt érdekei a közigazgatási tisztogatás munkáját nagyban akadályozták.

A törvényhatóságok konstrukciójánál az alkotmánypárti politika játszsza a főszerepet — a törvény, a jog és az igazság rovására. Ennek hódol maga a belügyminisztérium és hódolnak azok a törvényhatósági szervek is; melyeknek élén

a liberális párttól leltárként átvett alkotmánypárti emberek és önkormányzati többségek állanak.

Ime itt van a belügyminiszternek a döntése a Nyitra megyében 1907. dec. 19-én megejtett tisztújítás ellen beadott felelősségi tárgyalásában. Mérey Lajos és vele még 49 bizottsági tag a tisztújítás érvényességét megtámadták, mert tények szóltak a mellett, hogy a tisztújítással kapcsolatosan és annak folyamán a volt főispán a jogtalanságok és erőszakosságok egész halmazát borította az önkormányzatnak erre a fontos aktusára. S a belügyminiszter mit tesz? Rövidesen átsiklik a felelősségi tárgyalás tények és adatok felett, egy pontnál azonban mégis kénytelen megállni, kénytelen az eljárás törvényellenes minőségét elismerni s az ember ezen elismerés kapcsán joggal elvárna, hogy a miniszter által is kifogásolhatónak mondott eljárás jogi érvénye meg fog semmisíttetni. De nem így történik.

A miniszter csak kifogásolhatónak tartja azt, hogy a volt főispán a saját elnöke alatt választotta meg magát az állandó választmány tagjává, mely választmánynak a főispán az 1886. XXI. t. c. 48. §-a értelmében hivatalból elnöke, erről az eljárásról a miniszter elismeri, hogy

az kifogás tárgyát képezhetné, tényleg azonban kifogási tárgyat nem képez, minthogy a volt főispán időközben állásától felmentetett, s ezzel megválasztásának ez az akadály megszűnt.

Hát mi ez, ha nem pártpolitika? Lehet-e jogi érvelésnek tartani a miniszter okoskodását, lehet-e azt mentési oknak elfogadni? Azt, hogy valamely törvénynek és a törvény valamely intézkedésének visszaható ereje van, ismeri a jogrendszer; de hogy valamely törvénynek előre ható ereje legyen, vagyis, hogy egy, a törvény által szabályozott eljárás alkalmával tényleg létezett állapot helyébe egy később bekövetkezett állapot csempesztessék be s a törvényes eljárás ezen későbbi állapot szerint bíraltassék meg: ilyen abszurdum semmiféle jogrendszerben nem létezik.

Kétséget nem szenved, hogy a minisztert ítéletének ezen részében nem jogi, hanem pártpolitikai szempontok vezették. Nem akarta megsemmisíteni az állandó választmány megalakulására vonatkozó határozatot, mert ez a határozat az alkotmánypárt érdekeinek kedvez. A választmány az ő mai összetételében olyan társaság, melyben a néppárt és a függetlenségi párt csak elenyésző kis részben van képviselve, ellenben az alkot-

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCAJA.

Ő miatta.

vagy

Egy sirdomb a parkban.

Irta: **Quantay K. S.**

(Vége.)

Szóltan, merengve nézte hát a hullámzó fűvet. Ily hullámzásban volt a férfi bensője is. De lel-e nyugalmat? Féltette, mert ismerte. Tudta, hogy inkább összetörik, de nem adja meg magát. Isszonyú a férfi benső meghasonlásában, ha a hit enyhét nem ismeri.

— Mennem kell — szolt Kőszeghy.

Csendben haladtak a recsegő kavicsoson. Egy rózsabokros ágynál megállapodtak.

— Paula, melyik a kedvenc színed? A fehér, vagy piros?

— Mindig a fehér volt.

— Hát ezen a tón melyik tetszik?

— Ez.

Jenő letépte.

— Emlékeül teszem el — mondta — Irma lesz előttem, ha ez ártatlan színt nézem. S most

még egy kérdést. Ha egy rózsát választok, letéped és elteszed?

— Melyik legyen az?

S midőn Jenő egy vérpíros rózsára mutatott, Paula leszakasztotta, azt sem nézve, hogy megsebzí kezét. Aztán kérdőleg tekintett fel, hogy most már mit tegyen?

— Köszönöm Paula! Ez a rózsza az én szívem szimbóluma. Tudod mi lesz a sorsa. Ugy-e megteszed a mire kérlek? Tedd egy kis könyvbe és préseld le. És pedig tudod hogyan?

— Hogyne! még virágot sem tudnék préselni?

— Préselni igen, de mást akarok. Tedd egy kis könyvbe. Azután bizonyos időközökben mindig több és több könyvet tégy rá, hogy úgy nehezedjek erre a virágra a súly, akár az én szívemre a fájdalom terhe. S ha a rózsza teljesen összeszárad, ha a súly alatt az életnedv utolsó csepeje is kiszárad belőle, addigra tán az én szívem is ilyen lesz. Tudod Paula, e rózsát túl nem élem! Nem!

Szeme benső fájdalomtól égett, ajkai remegtek. S Paula a férfi vészes, küszált gondolataitól, mintha kövé meredt volna, mozdulatlan állott, csak a kezében tartott rózsza reszketése mutatta izgatottságát.

— Jenő, z Istenert mily sötét gondolatok! Inkább porba taposom e virágot, hogy sem elem állítsa fájdalmad.

— Úgy, hát porba tiprod? Jó, jó, még te is! Csak tipord, tipord le; kinek részvételére legtöbbet számítottam. Dobb el, hadd tünjek el a földről még utolsó emlékem is. Pedig hittem, hogy te őrizni fogod s ha a száraz rózsát kezembe veszed, egy fohászt, egy sóhajt fogsz menesztetni értem, ki boldogtalan vagyok, mert a fájdalom zúzott össze.

— Jenő, ha becsülsz...

— Ha nem tenném, nem jöttem volna búcsúszót rebegni neked. Még egyszer köszönöm, hogy búcsúdalom elzengted... Tégy a rózsával, a mit akarsz. Isten veled! megyek, hív valami, mert...

Elrohant.

Szívmarkolón hangzottak szavai. Egy feldúlt lélek, egyensúlyát veszített szív keserve rezgett bennük.

Paula mire feleszmélt, már későn kiáltotta:

— Jenő, Jenő!

Eltűnt.

Miért nem beszélhetett nyugodtan e feldúlt lélekkel? Tán még megmenthette volna.

mánypártiaknak nevezett bizottsági tagok a másik két pártot úgyszólván teljesen elnyelő arányszámban ülik meg benne a helyeket.

Az egész tisztujtásnak egyébként ilyen karaktere van. Kenyéradás és pozíció biztosítás az a régi gárda számára, melyet Markhot ravaszága alkotmánypártnak nevezett el. Azért nem sepegt végig a belügyminiszter ezen a tisztujtáson, a miniszter seprős keze most is bele akadt az alkotmánypárt madzagába.

Pártpolitikai szempontok s nem a törvény és jog rendelkezései szerint igazodik a közigazgatás a periferiakon is számos helyen, főképp a hol olyan talmi alkotmánypárti emberek állanak az ügyek élén, mint Nyitra megyében.

És ha ezek a pártpolitikai szempontok legalább a valódi alkotmánypárt érdekkörébe esnének, de inkább nagyon is hozzátartoznak azok a liberális darabont éra politikai és közigazgatási erkölcs-tanához.

Csak így magyarázható meg, hogy Nyitra megyében a koalíciós kormány uralma alatt olyan törvényhatósági választások folynak le, mint a minőt az igazoló választmány ez évi július hó 7-én megsemmisített.

A radosóci választás ez, melynél az eljáró közegek a törvény nyílt rendelkezését sértették meg. A radosóci választást, mint általában a szakolczai járás területén végbe ment összes törvényhatósági választásokat, az ottani főszolgabíró dirigálta, a radosóci ezen kívül ő maga mint elnök vezette. Vajjon gondolható-e, hogy ez a főszolgabíró, a ki Markhot főispánsága alatt ugyancsak kis kreatúrának érezhette magát, a választási eljárás vezetésében törvénysértésre vete-medett volna, ha nem remélhette volna, hogy a központban a szabálytalanságok és törvénysértések felett szemet húnynak?

Szabó Kálmán Radosócson az alkot-

mánypárt érdekében operált, épp úgy mint Markhot az egész vármegyében szintén az alkotmánypárt pajzsát terjesztette ki önkényes és erőszakos intézkedései felett. Azért engedtek meg sokat Szabó Kálmánnak Radosócson és Markhot Gyulának Nyitrán.

Prasiczon még kisebb ember, a községi jegyző a néppárt vezető emberét dr. Vragassy Vilmost kvalifikálhatatlan módon megtámadta. A választási elnök az esetről jegyzőkönyvet vétetett fel, az hozzá csatoltatott a választási jegyzőkönyvhöz, de Nyitrára meg nem érkezett, hanem az iratcsomóból érthetetlen módon eltűnt.

Ilyen közigazgatási lilomok díszelgethettek-e a vármegye területén, ha a vármegye alispánjától kezdve az utolsó szolgabírói irnokig minden közeg nem bizhatnék abban, hogy neki az alkotmánypárt érdekében sok mindenféle szabad?

Ez a szerencsétlen pártpolitika az oka annak, hogy az ország belügyi vezetése számos helyen holt pontra jutott.

Védekezés a drágaság ellen. A mit az angol társadalom már évtizedekkel ezelőtt létesített, hogy az életet olcsóbbá tegye, a gazdasági önvédelmet csak nehezen karolja fel a magyar társadalom. Nálunk a panaszkodás az egyetlen tapaszt, melyet az emberek az élelmi szerek drágasága által ütött sebekre ragasztanak. Tapasztnak tapaszt ez, de nem orvososzer. Az emberek megkönnyebbülnek tőle, de a sebeik nem gyógyulnak meg. A magát ma kipanaszkodott ember, holnap megint kiizzadja az életért a méreg drága árakat. Az ezidei termés a drágaság csökkentésére nem nyújt kilátást. A fogyasztó közönség azonban segíthet magán, csak akarnia kell. Elméleti fejtegetések helyett ime itt egy példa. Hajdunánáson az ottani mészárosok és hentések bár az állatok ára nagy mértékben csökkent, még mindig a régi, drága árért árusították a húst. Ezt a város értelmesebb polgársága megtunta és húsfogyasztó szövetkezetet létesített minden hatósági támogatás nélkül. A szövetkezet kitűnően boldogul és Hajdunánáson a jó marhahús kilója 96 fillér, holott eddig a legrosszabb hús kilója 1 kor. 30 fillér volt. További

arleszállítás is biztosra vehető, mert a marha ára is alábbszáll. Ennek következtében a mészárosok is kénytelenek a húst olcsóbban számítani s a szövetkezet áraihoz mérten adni, hogy vevőkre tehessenek szert. Más városokban pl. Zalaegerszegen a hatóság vette kezébe a dolgot s az eszközölt próbavágások mindenütt kielégítő eredménnyel jártak. A szövetkezésnél nincs egyszerűbb dolog a világon, semmi sem kell hozzá, csak vállalkozási kedv, szorgalom és becsületesség. Csakis ez szükséges és semmi más a hatósági támogatáshoz is, a mennyiben ez a támogatás az élet megkönnyítését célozza. A szövetkezés azonban szélesebb és biztosabb alapon nyugszik, s azért értékesebb eszköze is ez a drágaság elleni védekezésnek, mint a hatósági támogatás. A magyar társadalom intelligens része tömérdek időt pocskékol el hiába való mulatozásra, ennek az időnek egy tized része elegendő volna nagy szabású szövetkezeti tevékenységnek a kifejtésére. Az élet maga jelzi és ajánlja ezt a segítő eszközt és közeledik az az idő, a mikor az élet egyenesen kényszeríteni fogja az embereket, hogy éljenek vele. Mi itt Nyitrán úgy látszik, erre várunk.

A radosóci választás.

Lapunk vezető helyén is szóvá tettük azt a határozatot, melylyel az igazoló választmány a radosóci törvényhatósági bizottsági tagválasztást megsemmisítette.

A megsemmisítés ténye nekünk pártszempontból is fáj, mert a Radosócson mult évi nov. 20-án betöltött törvényhatósági bizottsági helyek közül az egyik, néppárti hely s erre dr. Kaszala Jánost választották meg, a kinek bizottsági tagsága ilyképp szintén megszűnik.

Hogy a radosóci választás nem folyt le törvénytörően, arról közvetlenül a választás után hiteles értesülést nyertünk. Ezen értesülés vétele után a néppárti bizottsági tag azonnal le akart mondani tagsági helyéről, de minthogy az értesítésben egyúttal azt is közölték velünk, hogy a választást panaszszal támadták meg, a néppárt központi végrehajtó bizottsága úgy jogi, mint politikai szempontból is egészen természetesnek találta a folyamatba tett eljárás befejezésének nyugodt bevárását.

Az igazoló választmány határozata még nem végérvényes döntés, mert az ellen még panaszt lehet beadni az állandó bíráló választmányhoz, de nem hisszük, hogy egy ilyen panasz esetében a választmány másképp döntene, mert az igazoló

Most? Most mit fog tenni e meghasonlott szív? Beváltja annyiszor hangoztatott elkeseredésének szavát?

E gondolatok közt a piros rózsára nézett, mely előbb a töről oly csábítón mosolygott feleje, s most oly bágyadtan fekszik ujjai között. Éltesz harmat hiányzott tán? Nem! Ott csillogott az azon könnyek alakjában, melyeket reája hullatott, de ez kevés volt az élet visszaadására.

A búcsúzó nap sugarai átszűrődtek az orgonabokrok szakadékain és reátűztek az izgatottságtól sápadt arcú hölgyre, ki mozdulatlan állott s nézte a rózsát hosszan, bánatosan.

Paula nem dobta el a rózsát. Lepréselte, a hogy Jenő kívánta. Ha rátekinthet, könnyek toltak szemébe és végtelenül sajnálni kezdte a szegény fiút. Ha a rózsza rajtamarad a tövön és nem kerül a prés alá, nem fonyad el oly gyorsan. S azt mondta Jenő, ilyen az ő élete. Igaz! Bizony igaz! E száraz rózsza oly hiven jelképezte.

Miért is tépte ki Jenőt a megrögzött családi tradíció, a hazug társadalmi tekintet abból a körből, melyben jól, boldogan érezte magát? Azóta fonyadt, szívfaidalma alatt roskad! S nincs erő, mely fenntartsa? Nincs; erős hite hiányzott!

Meghasonlása napról-napra fokozódott. Úgy panaszkodtak szülei. Paula maga többé nem szólhatott vele, nem volt alkalma. Egy nap azt a rémes hirt hozta férje, hogy Jenő eltűnt.

Igaz volt; nem találták. Azaz megtalálták, — de csak élettelen testét. Elborította hát, sötét lelki világa!

Szegény meghasonlott lélek; szomorú volt neki az élet!

Hiányzott a boldogító, minden sebet hegesztő hit. Csakis az!

A szülők a parkban hantolták el s bánatosan hangoztatták, hogy fel nem foghatják fiuk szomorú tettének okát. A kik pedig tudták, Irma és Paula — hallgattak. Irma a kolostor magányába temetkezett, mert tudta, sajjó szívére hol kell gyógyírt keresni. Paula meg a srra ültette át a rózsát, melynek egyik virágát, azt a fakót, szárazat hiven őrizve imakönyvébe rejtette s valahányszor szeme elé került, mindig küldött egy fohászt azért a szerencsétlen lélekért, ki utolsó pillanatban tán mégis kegyelmet talált Istennél és most már boldog.

A szellő elhallgatott és én feleszméltem. A környékre ereszkedő alkonyattal lelkemre is méla hangulat szállt s még egy tekintet vetve a csa-

ládi vaskalaposságnak és szigorú családi tradíciónak nevezett copfnak egyik áldozatát rejtő sírdombra, megilletődve távoztam. Agyam zsongott, bensőm zsbongott... Szívemet keserűség fogta el.

Hány, de hány ily eset történt és fog még történni?... Miért? Mert még nem dőltek le a családi szürke felfogások és mert kiveszett a szívekből a mindent pótló, az élet ellentéteit kiegyenlítő hit...

Sziporkák.

Hallotta.

Mama: Bizonyára hallotta — hiszen az egész városban emlegetik — hogy Ön eljegyezte magát az én lányommal. Nem gratuláltak még Önnek?

Gavallér: Hallani hallottam én is sokaktól, de eddig még senki sem gratulált hozzá.

Férj a barátjához: Barátom nem tudom mit csináljak már. Feleségem folyton csak pénzt kér. Kér reggel, kér este s még éjjel sincs tőle nyugtom...

Barát: No és mit csinál a feleséged azzal a sok pénzzel?

Férj: Hát azt hiszed, adok neki?

választmány határozata olyan tényen alapszik, mely ha beigazoltatik, szükségszerűen, mint semmiségi ok szerepel. Ez a tény pedig a megejtett vizsgálat során beigazolást nyert.

A határozat ugyanis ezt mondja: „A választás ellen benyújtott panasz szerint az 1886. évi t.-c. 38. §-ának rendelkezése megsértetett azáltal, hogy a szavazás tartama alatt nem voltak jelen azon községek bírái, a melyek választói névjegyzékébe a szavazásra jelentkező választók fel vannak véve. A panasznak ezen pontját a vizsgálat adatai megerősítették.”

„Miután pedig a m. kir. közigazgatási bíróság 1902. évi 526. sz. elvi jelentőségű határozata szerint az 1886. évi XXI. t.-c. 38. §-ában kötelezőleg előírt ezen rendelkezés megsértése az illető törvényhatósági bizottsági tagválasztás megsemmisítését vonja maga után, az igazoló választmány a panaszszal megtámadott választást megsemmisíteni volt kénytelen.”

Az igazoló választmánynak ezt a határozatát, mely arra irányul, hogy egy törvényes alakiságon ütött csorba kiköszörültessék, elismeréssel kell fogadnunk. Minden érdekelte felett áll a törvény érdeke, melyet sem egyéni, sem pártszempontnak alárendelni nem szabad.

Úgy illet volna azonban, hogy az igazoló választmány a törvényesség szempontjából a panaszban felhozott összes sérelmek megvizsgálásába bocsátkozzék és azok felett ítéletet mondjon. De erre már nem terjeszkedik ki a határozat.

„A bizalmi férfiaknak a jelölésére, valamint a választási helyiségben történt elhelyezésére és megvendéglésére” — olvassuk — „a választóknak az egyik jelölt részéről történt ellátására, végül a választási elnököknek a *szavazó-lapok átételénél* követett eljárására vonatkozó kifogások érdemi megvizsgálásába az igazgató választmány a fenforgó semmiségi ok figyelembe vétele folytán *nem bocsátkozott.*”

Ugyan és miért nem? Az képezi-e az igazgató választmány feladatát, hogy a választás ellen benyújtott panaszok adatai között válogatva, azok közül egyet tetszés szerint kiragadjon, annak alapján a panaszt elbírálja s aztán a választás érvényét, vagy érvénytelenségét megállapítsa? Éppen nem. A panaszosok az állandó választmánytól döntést várnak, a panaszban felhozott összes sérelmekre nézve.

Jogorvoslat más módon nem is képzelhető, mint a panasz egész tárgyára kiterjedő vizsgálat és döntés által.

De hát Nyitramegyében csak nem tudjuk elérni azt, hogy közigazgatásunk fórumai teljes munkát végezzenek.

Sajtóperünkről.

II.

Lehetetlen még pótlólag egyet-mást nem írunk és közölnünk arról a sajtóperről, melyet a nyitrai zsidók feljelentése alapján a pozsonyi kir. törvényszék ügyesze indított lapunk ellen.

Abban a fényes elégtételben, melyet ezen perből kifolyólag az inkriminált cikk szerzője dr. Kaszala János az esküdtbíróasztaltól kapott, lényeges részök van az esküdtszeki főtárgyaláson elmondott védőbeszédnek.

Dr. Antony Bela védő frappans hatású beszédben, melyet lapunk mult számában hoztunk, fejtegette, hogy dr. Kaszala János, midőn a zsidók gazdasági tevékenységét az életből vett adatokkal jellemezte, nem lazított hitfelekezet ellen: gyűlöletre, hanem csak azokat a közismeretes igazságokat hangoztatta, melyeket legjelesebb nemzetgazdáink is, így gróf Széchenyi István a nemzeti boldogulás lényeges feltételei gyanánt hirdettek.

A kitűnő védőbeszéd után, melyben dr. Antony hatványozott mérvben dokumentálta a cikk egész tartalmát, a vádlott kért szót.

T. Esküdtbírósg!

Nem annyira védelem céljából, mint a cikkben foglalt álláspontom igazolására teszek nehány megjegyzést.

A vád gyűlöletről szól. Ezzel vádolni keresztény embert, kinek vallása az ellenséggel

szemben is tiltja a gyűlöletet, ezzel vádolni kath. papot, kinek hivatása a szeretet hirdetése: egyértelmű oly váddal, hogy elvetette magától a legdrágább kincsét, vallási meggyőződését, megtagadta legszentebb kötelességét, hivatása teljesítését. Ebben nem érzem magam bűnösnek. Így nem csak a nyitrai, vagy magyarországi, de az egész világ zsidóságáért sem vétettem, vagy vétének. S ha mégis azzal vádolatom, megnyugtató az a tudat, hogy teljesen ártatlanul.

Felekezet elleni gyűlöletre izgattam a vád szerint. A felekezetet hittani tételei, erkölcsi elvei, vallási szertartásai, szokásai teszik azzá és különböztetik meg más felekezettől. A ki felekezet ellen, mint ilyen ellen izgat, azokat a dolgokat támadja. Az egész cikkben árva szó sincs ilyenekről, hanem pusztán a zsidók közgazdasági viselkedéséről. Ha a cikk mégis felekezet elleni gyűlöletre való izgatás, miért nem az a zsidó sajtó száz meg száz cikke, melyben a kath. igazságok, erkölcsi parancsok, szentségek, intézmények, személyek a leggyalázatosabb módon támadtának? Nem tudok róla, hogy valamely zsidót emiatt gyűlöletre izgatással vádoltak, vagy elítéltek volna.

A cikk szerzője egyáltalán nem törődik a zsidókkal, mint felekezettel, hanem három igazságot akart szónak tenni.

Először azt, hogy a zsidóság rendkívül aránytalan módon túdul a jövedelmező pályákra. A zsidók 5-6 százalékát képezik a lakosságban s azok legnagyobb része is bevándorolt idegen s mégis a jövedelmi pályák 30-40-50-60%-át foglalják le. Ez aránytalan-ság tagadhatatlan tény, melyet a statisztika hirdet és köztudomású dolog, mit bizonyítanom sem kell. Kérdem tehát vajjon zsidók elleni gyűlöletre izgatás-e az, ha valaki a közismert tényt nyilvánosan szónak teszi s magyar, keresztény polgártársait ennek veszélyes voltára figyelmezteti? Nem. De minden bizonynyal gyűlöletre izgat a zsidók ellen mindenkit az a tény, hogy a zsidóság csekély száma, idegen volta dacára a közgazdasági téren a jövedelmező pályáknál így viselkedik.

Szónak akarta tenni a cikk, hogy a zsidók közül igen sokan bűnös vagyonszerzésre használják föl a jövedelmező pályákat s a keresztény magyar nép számtalanszor a lopás, csalás és uzsora áldozata.

T. E. B! Mint kath. pap, különbséget teszek a bűn és annak elkövetője között. A személyre vonatkozólag követem Krisztus parancsát, ki a keresztén is imádkozott ellenségeiért, de a bűnt, kivált az említett bűnöket gyűlölöm és üldözöm akár keresztényben, akár zsidóban. Tizenegy évi papi működésem alatt senki sem vádolt be azzal, hogy a kath. egyház vagy valamely ker. felekezet ellen gyűlöletre izgatok, mikor az említett s más bűnöket nyilvánosan karhóztattam. S most, midőn zsidókról írtam, a vádlottak padjára kerültem. Hát a zsidókról nem szabad megmondani, ha csal, uzsorászkodik stb.

Azt hiszem szabad s a vád akkor is alapítan, ha arra támaszkodik, hogy az egész zsidóságról szól a cikk. Ugyanazon cikkben foglaltatik az is, hogy tisztelet becület minden zsidónak, ki szorgalommal és tisztességgel akar velünk együtt munkálkodni a haza sorsán. A vád akkor beszélhet általánosságról, ha az egész magyarországon időző zsidóság olyan, mint Szodoma és Gomorrha, melyben az Isten sem talált 10 igazat sem. Ha úgy van, arról nem én tehetek, hanem a t. zsidóság.

Végül orvosszert ajánlt a cikk a keresztény magyar népnek a rendkívül káros bűnös cselekmények ellen, miket zsidó részről szenved. A szövetkezést a közgazdasági téren saját ker. magyar polgártársaival nem szorulva zsidóra. Ha erről szólni vagy írni vétség, nagyobb vétség azt tenni. S mit tapasztalunk? Van e nem csak magyarországon, de az egész világon oly felekezet, osztály vagy társadalmi réteg, mely oly összetartással szövetkezik s annyira kizárna érdekköréből a kebelebe nem tartozókat, mint a zsidóság? S nem tiltja ezt neki az állam vagy törvény. Sőt többet mondok. A kereszténynek is szabad szövetkeznie magyarországon. Száz meg száz keresztény hitel-, keresztény fogyasztási szövetkezet, ker. szoc. egyesületük van, s mind államilag jóváhagyott szabályzattal és működéssel. Nem lehet tehát vétség a szövetkezésre való fölhevés és annak indokolása, ha a szövetkezés megengedett dolog. Azt hiszem, ha egy keresztény szövetkezésre buzdítja társait, az inkább arra alkalmas, hogy

a zsidókban támadjon gyűlölet a keresztények ellen mitem viszont. De azzal senki sem vádol.

Mondottaknál fogva erősen ragaszkodom a cikk egész tartalmához, semmit sem tartok szükségesnek abból visszavonni, vagy másképp értelmezni.

Egyébként örvendek, hogy e helyen is bizonyosságot tehettem a cikkben foglalt meggyőződésemről s nyugodtan várom az esküdtszék ítéletét.

A vádlott szavai után elnök fölteszi az esküdtseknek a kérdést: Bűnös-e Dr. Kaszala János a Ny. Sz.-ben megjelent Gazdasági különválás c. cikk szerzője a zsidófelekezet elleni gyűlöletre izgatásban, vagy nem.

A visszavonult esküdték alig 10 percnyi tanácskozása után elnök kihirdette az esküdtszék ítéletét, mely a kérdésre nemmel felelt.

Elnök a sajtóper befizetettnek jelenti ki, annak költségei az államkincstart terhelik.

Levelezés.

A radosóczi törvényhatósági kerület néppárti polgárai, dr. Csernoch János választóitól, a lapunk más helyén is szónak tett radosóczi választás ügyében vesszük a következő levelet, mely a szóban forgó ügyet még teljesebben világítja meg.

Tisztelt Szerkesztő úr!

Nyitra vármegye igazoló választmánya a holicisi főbíró Szabó Kálmán elnöklete alatt megéjtett hírhedt radosóczi megyebizottsági tagválasztás ellen beadott panasznak helyt adott és a választást megsemmisítette.

A kik a választás szemtanúi voltak és így személyesen meggyőződhetek a választási elnök erőszakos eljárásáról; azok egy percig sem kétkedhetek abban, hogy az igazoló választmány a panaszban felhozott s kellőleg bebizonyított törvénytársítások egész halmazának súlya alatt kénytelen lesz a választást megsemmisíteni.

Mig egyrészt köszönettel nyugtazzuk az igazoló választmánynak a választást megsemmisítő véghatározatát, másrészt semmiképp sem érthetünk egyet a véghatározat indokolásának módjával, mert abban a választási elnök részéről elkövetett törvénytársítások agyonhallgatását, sőt azok palástolását kell látnunk.

A panasz hét pontból állott, a melyek mindegyike kellőleg bebizonyította, kell, hogy a választás megsemmisítését vonja maga után; azonban az igazoló-választmány túlaradó jóindulatúan Szabó Kálmán választási elnök iránt atagorja a panaszban felhozott érvénytelenítő vadakat s véghatározatát az 1886. XXI. tc. azon rendelkezésének megsértésével indokolja, mely szerint azok községek bírái, a melyek választói nevjegyzékébe a szavazásra jelentkező választók fel vannak véve, a szavazás tartama alatt nem voltak jelen, vagyis az odiumot a falusi bírákra hárítja, ellenben a választási elnök erőszakoskodásai ellen egy elítélő s megrovó szava sincsen.

Mi lett volna természetesebb, mint sorba venni a panaszban felhozott vadakat s kimondani, vajjon a választás ügyében elrendelt s megtartott vizsgálat adatai a vadakat megerősítettek-e vagy sem. De ez nem történt, mert az igazoló-választmánynak el kellett volna ítélnie Szabó Kálmán törvénytelen eljárását, ettől azonban elötlünk meg nem érhető okokból bölcsen tartózkodott. A fent idézett törvény nemcsak a bírák jelenlétét megkívánja, de egyszersmind a választóknak megadja a jogot, hogy a választás megnyitására a választási elnök mellé négy bizalmi férfiut is jelölhessenek. A választás ellen beadott panaszhoz mellékelt nyilatkozat tanúsága szerint a választási elnök az említett 1886. XXI. 38. §-ának kézzelfogható megsértésével a jelenlévő 21 néppárti választó erős hangon megnyilatkozó akaratát semmibe sem véve, a másik párt mindössze hat tagból álló csoportja nevében beszélő Erdős Antal jegyző indítványára mind a négy bizalmi férfiut a jegyző pártjából törvénytelenül jelölte.

A választási elnök ezen eljárásában az igazoló választmány, úgy látszik, nem látja megsértve a fenti törvényt, mert erre, valamint a panaszban felhozott egyéb bebizonyított vadakra vonatkozólag kimondja véghatározatában, *„hogy a vizsgálat adatai nem nyújtottak bizonyítékot arra nézve, hogy a kifogásolt cselekményeknek a választási eredményre döntő befolyásuk lett volna.”* Az emittett törvénycikk egyáltalában tiltja a bizalmi férfiak önkényes kinevezését; tehát neucsak akkor, a

mikor ez önkény a választási eredményre döntő befolyással van

Nyitrávámegye igazoló-választmánya a múltban igen sok választást azon semmit mondó ürügy alatt semmisített meg, mert például a szavazatok tartalmazó csomag nem volt kellőleg lepecsételve, vagy, mert a szavazatok olvasásakor kiderült, hogy a szavazatok száma egygyel kisebb vagy nagyobb volt mint a választási jegyzőkönyvben bejegyzett választók száma. Ilyenkor az igazoló választmány az egy voksnyi különbözetet a választás eredményére döntő befolyásának tartotta és a választást egyszerűen megsemmisítette.

Nyitrávámegye igazoló-választmányának ítélete szerint a radosóci választásnál az sem lehetett döntő befolyással annak eredményére, hogy Szabó Kálmán az általa önkényüleg kinevezett bizalmi férfiakat oly módon helyezte el, hogy azok fizikailag is képtelenek voltak az elnöknek a beadott szavazatokkal folytatott machinációját ellenőrizni.

Az ellen sincs gáncsoló szava az igazoló-választmányának, hogy Szabó Kálmán egyes választók szavazatlapjait nem az e célra rendelt urnába, hanem az asztal alá tette, vagy hogy a szavazatlapokat megnézte, s ez által a szavazás titkos jellege megsértetett. Az igazoló-választmány véghatározata indokolásánál idézi az 1902. évi 516. számú közig. bírósági határozatot; mert nem idézi az 1889. évi 2356. sz. vagy az 1902. évi 1932. sz. határozatot? Az 1889. évi 2356. sz. határozat értelmében a választás megsemmisítendő, ha a választási elnök a szavazatlapok átvételénél azok tartalmáról meggyőződést szerzett.

Az igazoló-választmány abban sem talál kifogásolni valót, hogy a választási helyiség a választók megvédésére felhasználott; pedig az 1902. évi 1932. sz. közig. bír. határozat szerint az ilyen választás megsemmisítendő.

A radosóci választás alkalmával pedig a szavazatlapok olvasásakor az üres üvegek egész sora hirdette a választási elnök által meghonosított s népünket mélyen megbotránkoztató választási rendszert.

A jegyző eljárását sem itéli el az igazoló-választmány amiatt, hogy a beadott szavazat ellenében minden választónak sajátkezűleg irt bécát adott, a mely feljogosította birtokosát bizonyos mennyiségű bor és hús elfogyasztására.

E fent említett s kellőleg bebizonyított visszaélések mind, az igazoló-választmány bölcs határozata értelmében, nem lehettek döntő befolyással a radosóci választás eredményére, mert az igazoló-választmány egyesével a falusi bírák távollétében látja a semmisségi okot. Szegény bírák! A volt választási elnök, aki mellesleg mondva még most is szeretett főbírónk, még meg is bírálhatja őket, hogy nem a törvény betűjéhez alkalmazkodtak a választás alkalmával; meglehet azonban, hogy a választási törvényben való járatlanságukat enyhítő körülménynek veszi és az igazoló-választmányhoz hasonló jóindulatában eltekint majd azok bírságolásától.

Kiváló tiszteletünk kifejezésével vagyunk
a radosóci néppárti polgárok.

Ujdonságok.

Mayer Lőrincz püspök.

Kevesen ismerik olvasóink közül e név viselőjét. Nem él közöttünk nem érintkezik velünk, — de azért a miénk is. Szeret is minket magyarokat, tiszta, jóindulatú szívvel.

Mayer Lőrincz, bécsi burgplebános, val. belső titkos. tanácsos, vál. püspök már évtizedek óta vezeti a bécsi Augustineumot, felsőbb papnevelő intézetet, mint annak főigazgatója. Ebben a minőségében üdvös befolyást gyakorol a magyar klérus nevelésére is, melynek kebeléből tizen nyerhetnek helyet az intézetben, s ezek a helyek többnyire be vannak töltve.

A kik az intézet tagjai voltak, csak hálaival és mély tisztelettel emlékezhetnek vissza a magas műveltségű, finom modoru főpapra, a ki igazi példaképe az okos, higgadt megfontoltságú és szelíd lelkű nevelőnek.

Az érdemekben megőszült férfiú e napokban ülte meg 80-ik születésnapját. Ez alkalmából a király és az uralkodó ház tagjai a legszívélyesebb figyelem tanujelével halmozták el öreg plebánusuk és meghitt házi barátjukat.

Mi is régi emlékeink tiszteletteljes kapcsán hódolattal köszöntjük az agg főpapot s kívánjuk, hogy áldásdús tevékenységét még sokáig folytathassa.

Dr. Franciscy Lajos lapunk felelős szerkesztője f. h. 1-én Elsass és Közép-Németországba utazott el, a honnét csak szeptember elején tér vissza Nyitrára. Távolléte alatt őt dr. Kaszala János fogja helyettesíteni. T. levelezőinket kérjük, hogy ezen idő alatt a laphoz intézendő leveleiket ne a fel. szerkesztő nevére, hanem a *Nyitramegyei Szemle* címére küldeni sziveskedjenek.

Személyi hírek. Dr. Ernszt Sándor a várnai kerület orsz. képviselője a múlt napokban kerületében tartózkodott, mely alkalommal sűrűn érintkezett választóival; *Német* István nyitrai kisebb papnevelő rektora Veldezből hazaérkezett; dr. *Cserenyey* István nyitrai theol. tanár Bécsből visszaérkezett Nyitrára; *Riszner* Gyula karkaplán szülei látogatására Újbányára utazott. — *Bangha* Imre tüzérhadnagy, aki ez évi március hóban kitűnően tette le az elővizsgát a felsőbb tüzértanfolyamhoz, néhány napot Nyitrán töltött. A ritka tehetségű és páratlan jellemtulajdonságokkal bíró fiatal tiszt e hó közepe táján hosszabb szabadságra ismét Nyitrára jön s itt fog előkészülni a felvételi fővizsgára, melynek eleje az eddigi eredmények után a legszébb várakozással nézhet. — Gróf *Wilczek* Frigyes főispán csütörtök estétől szombat délig székhelyén tartózkodott. A főispán a nyár hátralevő részét családjával együtt Póstyén furdóban tölti, hol az Uherek-villát bérelte ki.

A honvéd zenekar Bende Imre püspök tiszteletére f. évi július 28-án este ismét szerenádott adott. A felvonulás épp úgy történt, mint a múlt alkalommal. A lampiónos zenés menetet igen sok ember kísérte fel a püspöki várba, a hova azonban csak a zenekart bocsátották be. A műszakvedelő hadfiak Gounod „Ave Mária“-ját játszották el azzal a mesteri tökélyvel, mely ezt a kitűnően képzett katonai zenekart rövid nyitrai szereplése alatt is híressé tette.

Az esztergomi egyházmegyéből. *Necseszák* Károly burszentmiklósi káplán a burszentmiklósi plebánia hivatal ideiglenes vezetésével bizott meg. *Uhrík* Mihály pudmerci káplán hasonló minőségben Uninba helyeztetett át.

Eljegyzés. *Haszkó* Károly érsekújvári pályafelgyázó gyakornok jegyet váltott *Gudl* Mariska kisasszonnyal; *Kovács* Kálmán m. kir. p. ü. szemlész eljegyezte *Stiaszny* Mariska kisasszonyt Oszlányból.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Somogyi* Arthur galgóczi állami polgári iskolai helyettes tanítót a mátészalkai állami polgári iskolához tanítónak nevezte ki. — A m. kir. kereskedelemügyi miniszter *Gyurcsák* Géza nyitrai posta- és táviratbiztos ellenőrré nevezte ki. A kiváló tisztviselőt, aki a közönség rokonszenvét teljes mértékben bírja, melegen üdvözljük.

A főispán látogatásai. Gróf *Wilczek* Frigyes főispán legutóbb a következő látogatásokat tette: *Latkóczy* Imre v. b. t. tanácsos, a közigazgatási bíróság másodelnökénél, *Csillaghy* György nyug. főispánnál, dr. *Puchonszky* Bálint plebánosnál, dr. *Radnai* Miksa honvéd főorvosnál, *Schele* Zsigmond honvéd-örnagynál, *Holvéd* Hugó cs. és kir. százados méntelepi parancsnoknál és *Nagy* Béla csendőrszázados szárnyparancsnoknál Nyitrán; a vidéken pedig dr. *Thuróczy* Károly kir. tanácsos vm. t. főorvosnál Felső-köröskényben, *Mezey* Gyula kir. tanácsos igazgató főmérnökénél és ifj. *Thuróczy* Károly járási főszolgabírónál Tornóczon és *Ajtics-Horváth* Dezső országgy. képviselőnél Vágvecsén.

Halálozások. *Kvassay* Károly magyarfalvi plebános 59 éves korában elhunyt. Hült tetemét szülőfalujába Nagybelicze szállították és az ottani családi sírkertben helyezték örök nyugalomra. A temetési szertartást *Kelecsényi* Béla szkaecáni esp. plebános végezte, *Paska* István nagybeliczi, *Wohland* Ignác chinoráni, *Tlodka* Gyula mannersdorfi plebánosok, *Zsák* Mihály magyarfalvi subsidiarius és *Hlavathy* János dímburgi növendékpap segédkezése mellett.

Dr. *Ádám* Endre, nyug. m. kir. honvéd-törzsorvos, Nyitramegye törv. bizottságának tagja f. hó 27-én elhunyt. A boldogult a nyitrai ref. hitközség szervezője volt s az ev. ref. felekezeten hitvallásos tisztségeket viselt. Nyugalomba vonulása óta tevékeny részt vett a polgári és politikai közéletben. A Váralja rendezésének ő volt egyik legbuzgóbb szorgalmazója, sokat foglalkozott közgazdasági tervekkel, de ezek megvalósításában meggátolta őt a halál, mely valóban tevékeny embert szőlött ki az élők sorából, midőn kímé-

letlen kaszáját a Váralja utcai szép ház tulajdonosának élettörzsébe vágta. Politikai pártállására nézve, függetlenségi elveket vallott s tagja volt a Nyitramegyei Pártszövetségnek. Temetése folyó hó 28-án ment végbe nagy, katonai pompával és tömeges részvét mellett. Béke poraira!

Reisz József vendéglős élete 71-ik évében Nyitrán elhunyt. Temetése július hó 26-án volt nagyszámú rokonságának és ismerőseinek részvétele mellett.

A nyitrazerdahelyi emléktábla-ünnepély. A II. Rákóczi Ferenc emlékét megőrkítő nyitrazerdahelyi ünnepély délelőtt 10 órakor a családi kápolnában tartandó isteni tisztelettel veszi kezdetét. Az emléktábla leleplezése délután 4 órakor lesz. Az emlékbeszédet a főispán vállalta el. Jekkefalussy honvédelmi miniszter is kilátásba helyezte eljövételét. A hatóságok a miniszter és a főispán ünnepélyes fogadtatására készülnek.

Uszóverseny Nyitrán. Gisser Gyula, nyug. tornatanár aug. 9-én uszóversenyt rendez Nyitrán. A verseny rendezését egy e célra alakult zsűri vállalta magára.

Leleplezett bünbarlang. A nyitrai rendőrségnek névtelen levél útján tudomására jutott, hogy S. R. magánzó lakásán esténként nagyarányú kártyázás folyik. A háziúr, ki rendszerint mint bankár szerepel, sorra kifosztotta „vendégeit”. — Elmondta a névtelen feljelentés, mely Köröskényről van kelezve, hogy a ferbői, huszonegyes és más haszardjátékok vigan folytak, hogy ezekre menő összegek cseréltek ott gazdát. A szenzációs feljelentés vétele után a rendőrség azonnal megindította a vizsgálatot. Mondják, hogy sok úriember erősen van kompromittálva.

Új ügyvéd. A pozsonyi ügyvédi kamara *Veszely* Valer dr. ügyvédet Puchó székelylyel az ügyvedek névjegyzékébe felvette.

Értesítés. A ker. szociális öngyógyító hitelszövetkezet értesíti az összes t. részvényes tagokat, hogy a 2-ik üzletévre szóló 10:40 befizetése minden egyes részvény után kezdetét vette. Együttal tudatja, hogy az ujonnan belépő tagoknak 1907-re szóló 10:40 fillért is be kell fizetniök, ha főlvetetni akarnak. — A szövetkezet igazgatósága.

Borzalmas lelet. Aujeszky József nyitrai átalakítás alatt álló vámmalmában azon helyiségben, hol az örlők várakozni szoktak, a talajt motorfelállítás céljából melyített. E hó 31-én az ott foglalkozó munkások a földszinttől mintegy másfél méternyire egy férfi porladozó csontvázára leltek, a mely megközelítő számítás szerint 50 60 év előtt kerülhetett ott a föld alá. A dologban az az érdekes, hogy minden valószínűség arra mutat, hogy évek előtt az emberi test e helyre csakis büntény folytán kerülhetett, azonban a malom hallgatag falai oly sokáig tudták megőrizni a sötét titkot hogy most, oly hosszú idő múlva még sejtetni sem lehet, micsoda borzalmas bűn színhelye lehetett egykor ez a hely.

Iskolai Értesítők. V. A nyitrai államilag segélyezett községi iparos és kereskedő tanonciskola Értesítője az 1907/8 tanévről. Közli *Bieliczky* Elek igazgató. Céltudatosan vezetett tanonciskolánk jelen Értesítőjét az 1907/8 évről szóló jelentés vezeti be, mely azonban az Értesítő terjedelméhez mérten kis értekezésnek is bevalik. Nem a sablonszerű iskolai tudósítások módja szerint íródott ez a jelentés, hanem szakképzettséggel, pedagógiai szintjén álló felfogással s hosszú gyakorlat által bővült tapasztalattal rajzolódott meg az a kép, mely a jelentésből szemünk elé tárul.

A teljes szakképzettségről tanuskodó gyakorlati megjegyzések és észrevételeken kívül, olyan nyílt beszéd, bátor hang csendül meg a jelentésben, mely az Értesítőben talán szokatlan, de mindenképp kívánatos és szükséges. Nincs ártalmasabb dolog, mint leplezni a létező bajokat, takargatni a társadalom hibáit, melyekben az a kulturintézmények iránt tanúsítandó érdeklődés, az iskola támogatása dolgában leledzik.

Tanonciskolánk jelentése, midőn örömmel emeli ki az évről-évre észlelhető javulást és az örvendetes mozzanatokot, ugyanakkor az iparos és kereskedő főnökök mulasztásaira is leplezetlen nyíltsággal rámutat, s a tanulók magaviseletét is minden takargatás nélkül teszi szóvá.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter az iskola államsegélyét a múlt évben 2000 koronára emelte fel, s ezzel a tanítótételnek módot nyújtott egy új osztálynak a felállítására, mely a jövő tanévben nyílik meg.

Az iparos iskolába 284 róm. kath., 5 más vallású keresztény, 28 izraelita; a kereskedői

iskolába 15 róm. kath., 1 evang., és 47 izraelita iratkozott be a múlt tanév elején. A keresztyén elem tehát kezd már a kereskedői pálya felé is terelődni, bár ez a hajlandóság még nagyon jelenléte.

A nehéz, de áldásos munkát végző derék tantestületnek a jövőre nézve csüggedetlen kitartást és újabb sikereket kívánunk.

Ezüst mise. Varga János nagykeri esperes-plebánus jul. 22-én ünnepelte áldozásának 25 éves jubileumát. A templomot betöltötte a hívők sokasága. Az Istentisztelet után a jubiléumot a nagyszámú egybegyűlt kerületi és vidéki papok s tisztelői nevében Dr. Machovich Gyula tiszteletbeli plébános üdvözölte. — Ad multos annos!

Nyári mulatság. A nagytapolcsányi kath. legényegyesület múlt vasárnapon sikerült nyári mulatságot rendezett. A mulatság fénypontját az egyesület jónévé, pengető-zenekarának hangversenye képezte, mely az egész vidék intelligenciáját oda vonzotta. A zenekar kitűnő dirigense Agics Miklós. Felülhívték: Kútvaszer István kanonok 10 kor., Chmielovszky József 15 kor., Zerdahelyi Béla 5 kor., Fiebig Alajos 5 kor., Zatkovics Dezső, Keviczky Lajos, Retegi Sándor, Jalsovszky Géza 5—5 kor., Lelkes Zsigmond 3 kor., Eissle Lajos, Benyó Mihály, Hamar Kálmán 2—2 kor., Pokorny János, Andruska L., Lukovényi B., Petrács L. 1—1 kor. A jötevők fogadják az egyet szíves köszönetét.

Adakozás. Az assakürthi templom belső felszerelésére Ghicz Béla ny. tábornagy, Ghicz Imre birtokos, báró Mednyánszky Agatha 100—100 kor.; az esztergomi főkapitány és a nyitrai székeskáptalan 50—50 koronát adományoztak. A nemeslelkű adakozóknak hálás köszönetet mond a hitközség.

Pöstyén fürdőből. A július hó 19-én a gyógyteremben megtartott hangverseny szép sikere volt Kriener Maxim operanevelésnek, a ki többek között a „Bajazzo“ protogusát adta elő nagy művészi tudással. *Pető Pál*, *Ábrahám* „Mi a haza“ c. költeményét szavalta finoman művészi-rossz hangléptéssel. Rádásul Makai Emil „Romantika“-ját kellett előadnia. Úgyes volt a fürdőzenekar vonós négyese, nemkülömben *Strisch Ágnes* énekstáma is. — Július 23-án este hangversenyvel és tánccal egybekötött 5 órai teára gyűlt össze szép számú közönség a Rónai-szálló külöuhelyiségében. A hangversenyt sramlik indulója nyitotta meg. Utána *Anhalt Eckinger* Elza a bécsi népopera tagja adta elő szép stílusban Schumann „Lotosblume“ és Schubert „Gräthen am Spinnrade“ c. dalát. Zongorán *Kazimirsky* János kísérte. Majd a fürdő házi poétája Dr. *Vissnyovszky* Rezső szellemes apróságokat adott elő. A kis számú magyar közönség igen szívesen fogadta apercuit. *Baumgarten* Róza a népopera tagja, Schumann „Ich kann's nicht fassen und glauben“ és Schubert „Ungeud“ c. dalait adta elő fenyves sikerral és hangosan követelt ráadásal. Majd *Steinbruch* igazgató Wildenbruch-Schilling's „Hexelied“ c. melodramáját adta elő nagy hatással. Végül Dr. *Gürtler* lágy, kellemes hangja csendült meg, hogy kiválóan előadott dalaival az est sikerét megpecsételje. A közönség a hangverseny után tánca perült.

A „Gyónás“ miatt. A Zólyomvármegyei Hirlap „Gyónás“ cím alatt egy tárcacikket tette közzé, melyben egy katolikus pap olyképp állítatja pellengerre, hogy botlásából a gyónás intézményére is árny esik, az az ellenszenv és megvetés érzésének tétetik ki. Ezen tárcacik miatt dr. Radnay Farkas beszterczébányai püspök titkárja révén arról értesítette a Zólyomvármegyei Hirlap szerkesztőjét, hogy a lapot többé ne küldje neki. Ez a száraz tényállás minden józanul gondolkodó emberben azt a véleményt alakítja ki, hogy ha egy katolikus püspök egy olyan lapot, melyben a katolikus egyház papjai és intézményei becsüreltetnek, gúny és közmegevetés tárgyává tételnek, visszaküld s azt tovább járatni, előfizetésével támogatni nem hajlandó, hát ez a legtermészetesebb dolog. A Zólyomvármegyei Hirlapnál azonban — úgy látszik — nem gondolkodnak azonban. A lap ugyanis ezt az ő sajátos házi ügyét világgá kürtölte, azzal a nyilvánvaló szándékkal, hogy a zsidó szellemű lapok az esetről tudomást vegyenek, azt felfűjják s a beszterczébányai püspököt hamisítottan kazar „bátorsággal“ megpökdössék. Ezt a célt a lap elérte. A Pesti Hirlap, a Losonc és Videke, a Nógrád-vármegye, fővárosi és vidéki lapok mérges kirohanásokat intéznek dr. Radnay Farkas ellen s kartársi rokonérzettel kondoleálnak a nevezett lapnak, melynek volt izlése ahoz, hogy ezeket a

támadásokat f. évi július 26-iki számában lekölzölje. A nélkül, hogy ezt az eljárást még külön is bírálat tárgyává tennék, egészen nyugodtan jelentjük ki a Zólyomvármegyei Hirlap szerkesztőjének, a kivel még elődünk csereviszonyba lépett, hogy ha a Zólyomvármegyei Hirlap a protestánsok úrvacsoráját, bármely hitéleti, vagy szertartási intézményét pellengerre volna ki s e miatt a lapot valamely protestáns szuperintendens visszaküldte volna, nem találkozott volna olyan katolikus lap, mely ezen eljárás miatt az illető szuperintendens gúnyolta, vagy támadta volna. Mert az, hogy valaki megszűnik egy bizonyos lapnak az előfizetője lenni, bármi legyen is a megszűnés oka, jó neveltségű úri emberek között még csak szóvá sem tehető. Hogy e miatt valakit megtámadjanak, becsüreljenek, gúnyoljanak, az jól beleillik egy olyan gondolkodás- és érzéskörbe, melyet sivar üzleti érdekek és szempontok töltenek be, de a magyar lovagiasság és tisztességűdással s a keresztyén illem és igazságszeretettel akár — csak a legelemibb szabályaival is — semmiképp sem egyeztethető össze. Mennyire kellett elfajulniok sajtó viszonyainknak, ha már a sajtó-terror az egyéni jogok és meggyőződések szentélyébe is betolakodik.

Az Iskola egyesület gyűlése. A katolikus nagygyűlést előkészítő bizottság felhívást intézett a hazai katolikus egyesületekhez, hogy az országos nagygyűlés idejében tartsák közgyűléseiket. Az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesület ügyvezető igazgatósága egyik tavaszi ülésében tárgyalván ezt a felhívást, kimondotta, hogy rendes évi közgyűlést az alapszabályok által meghatározott időben kell, hogy megtartsa, de méltányolva a megkereséshez fűzött országos katolikus érdeket, a katolikus nagygyűléssel kapcsolatosan rendkívüli közgyűlést fog tartani. Téves tehát a lapok azon közlése, hogy az Iskolaegyesület, amely már áldásos működését meg is kezdte és szépen folytatja dr. Giesswein Sándor apátkanonok orsz. képviselő olók vezetése alatt, csak még a katolikus nagygyűlés idejére összehívandó ülésen tartaná alakuló közgyűlést. A rendkívüli közgyűlés tárgysorozatát az előző a közeli napokon állítja össze és intézkedni fog, hogy a közgyűlési meghívó és tárgysorozat kelő időben szétküldessék a tagoknak és a katolikus iskolaügyi barátainak.

Vízbe fulladt iparossegéd. Schwartz Ármán, hrádeki születésű, 20 éves, nyitrai cipészsegéd e hó 30-án Nyitra a pártucái gazdasági híd közelében, a folyóban való fürdés közben a vízbe fulladt. A közelben lévő Sebő József és Csepilek Imre napszamosok azonnal a fuldokló segítségére siettek ugyan, mire azonban a vízből kihúzták, már nem volt benne élet. Beszállították a városi hullaházba.

„Apolló“ mozgófénykép színház. Schiller Henrik nyitrai szálloda tulajdonos Tóth Vilmos-utca 5 házára alatt mozgófénykép színházat létesített, mely már működését meg is kezdte. Az épület és berendezés ügyes kézre vail s a megzemlélt néhány kép közvetlen élelenséggel hat az emberre s kellemes szórakozást nyújt. Az előadott műsor elegendő változatos s a producúciók kivitele is ügyesen van rendezve, s így a közönség a csekély belépődj ellenében elegendő kellemes szórakozást talál, különösen pedig a kicsinyek kedvelt gyűhelyévé válik ezen új mulatóhely. Az új színház működését figyelemmel fogjuk kísérni s alkalmitlag tudósítással szolgálunk közönségünknek.

Gazdasági cseléd jutalmazása. Balai István, a nyitrai székeskáptalan sarlókaicszai uradalmának juhászja immár 56 éve egyfolytában híven és becsületesen szolgálja uraságát. A földmivel-ügyi miniszter hűségének jutalmazásául díszes oklevéllel és 50 korona pénzjutalommal tüntette ki a derék cselédet, mely jutalom átadása díszes ünnepély keretében e hó 26-án történt. A nagy számmal összegyűlt ünnepelő közönség s az összes uradalmi cselédség jelenlétében Ötvös Béla a nyitrai járás tb. főszolgabírája megható beszéd kíséretében nyújtotta át a kitüntetettnek a miniszter ajándékát. Majd *Szteszékál* József kanonok tót nyelven intézett buzdító beszédet az ünnepelthez s a széke-káptalan külön 50 korona jutalmát nyújtotta át neki. Az ősz cseléd megható hangon köszönte meg az őt ért kitüntetést s cselédársaihoz fordulva, őket is az uradalom iránti hűségre és szorgalomra buzdította. Az ünnepély befejezésül az ünnepelő közönség *Nürnberg* Antal uradalmi tisztartó vendégszerető házában lakomára gyűlt össze, nemkülömben a cselédség is az ünnepelttel élén megvendégeltetett. Igen megható mozzanata volt a lakomának, midőn Ötvös Béla

tb. főszolgabíró a kitüntetett derék juhász egészségére emelte poharát s a könnyekig meghatott öregnek kérges s becsületes munkában edzett jobb-ját az összes jelenlévők megszorították.

A nagybossáni uradalom bérlete. Leidenfrost-féle nagybossáni uradalmat a tulajdonosoktól nem, mint egy nyitravidéki lap nyomán mi is megirtuk, László (Lówy) Sándor, hanem Salzberger Ede vette berbe, aki eddig Oldenburg hercegné brogyáni birtokát bérelte. Salzberger kezelése alatt az Oldenburg-féle birtok gazdasági értéke tagadhatatlanul emelkedett, úgy hogy a hercegné a birtokot szövetkezeti alapon szervezkedett kisgazdáknak jóval magasabb áron adhatta berbe.

Kifosztott csendőrkaszárnya. Sis-sórol írja tudósítónk: Nyugalmas napokat élt idáig a sissói csendőrök, nem lévén tolvaj, vagy rabló, akit üldözni kellett volna. A csendes nyugalmat azonban — változatosság kedvéért — f. évi július 23. és 24. közti éjjel, eddig még ki nem nyomozott tolvajok, vakmerően megháborították annyiban, hogy míg a mit sem sejtő csendőrök biztonságba elhelyezkedve aludtak, a laktanya raktárát feltörték s a csendőrséget legkülönbözetlenebb ruhaneműekből kifosztották, eltulajdonítván 8 pár lábbelit, ruhaneműeket, különféle ezüstneműt és elzárt dobozban 24 kor. készpénzt. A tettesek vakmerőségükben annyira mentek, hogy a raktárban fel nem törhető ládat a raktárból az attól néhány lépésnyire fekvő kertbe kicipeltek s ott világítás mellett — mire az elszórt gyufák engednek következtetni — felfeszítették s abból a készpénzt s egyéb tetzetősebb tárgyakat magukkal vették. Az ellopott tárgyak értéke csak néhány száz korona. A csendőrök a fosztogatást csak akkor vették észre, mikor az udvaron ajtajuk előtt elhányt lakatokra akadtak. Bár a nyomozás titokban erősen folyik, a vakmerő tettesekre eddig nem sikerült ráakadni.

Tűzesetek. Szabó András alsókörköskényi napszamos Gusztáv nevű 6 éves fia, a ki idősebb bátyjának őrizete alatt e hó 24-én egyedül volt otthon, lakásukon gyufát készített s a szobában lévő ágyban lévő szalmát játékból meggyújtotta, mitől csakhamar a butorzat is lángba borult a szomszédok azonban ideje korán észrevették s hamarosan eloltották a tüzet. — *Felsővesztenicz* községben e hó 19-én a római katolikus plébániához tartozó nagy pajta valamint az abban lévő *Kunický* József esperesplebánus tulajdonát képező sok gazdasági eszköz, mintegy 3600 K. értékben égett porrá szntén egy gyermek játéka következtében. *Salgó* községben e hó 24-én Kozel István ottani lakos nagy takarmánykaszla és Masznáček István csüre éget le 600 K. értékben, hol a tűz szintén gyermekjáték folytán keletkezett.

Országos Zarándoklat a Szentföldre. Nagyságos és főtiszt. dr. Giesswein Sándor kanonok, biersi apát, országgy. képviselő vezérlete alatt és számos pap közreműködésével Országos Zarándoklat indul f. évi október hó 1-én a Szentföldre, a melyet a Szentföld magyarországi hivatala rendez.

Árak: I. oszt. 700., II. oszt. 550., III. oszt. 300 korona. Programokkal és felvilágosításokkal szívesen szolgál a Szentföld magyarországi biztosi hivatala Budapest, II., Margit-körut 23. szám. Plebánia hivatal. 106. 6—15.

Országos Zarándoklat Lourdesba. Augusztus hó 8-án indul Budapestről Nagyboldogasszony ünnepére, Főtiszt. Dr. Várossy Gyula kalocsai érsek úr Ó Nagyméltósága védnöksége és 12 pap lelki vezetése alatt. Árak 8 napi elsőrangú ellátással együtt: I. oszt. 460., II. oszt. 320., III. oszt. 210 korona. Programokkal szívesen szolgál Főtisztelendő Fehér Ferenc plebánus úr Ebed, Esztergom m.

Ugyancsak Országos Zarándoklat indul aug. hó 30-án a kisasszony napi körmenetre Lourdesba és ezzel kapcsolatosan Rómába Ó Szezsége jubileumára. Árak 11 napi elsőrangú szállodai ellátással együtt: I. oszt. 560., II. oszt. 450., III. oszt. 260 korona. Programokkal szívesen szolgál Főtisztelendő Pasztorek István plebánus ur Tokol, Pest megye. 107. 6—7.

Irodalom.

A „Borromeus“ hitszónoklati folyóirat (Győr; előf. ára: 8 kor.) legújabb, 9. és 10. számú derék füzete a következő értékes, változatos és korszerű tartalommal jelent meg: I. Pünkösöd után VIII. vasárnapra: Az önmegtartózkodásról. Plebánus-tól. 2. Pünkösöd után IX. vasár-

napra: Esményképünk: az Isten ember. Káplán-tól. 3. Nagyboldogasszony ünnepére: Miért valljuk, hogy Isten fölvetette Máriát a mennyekbe. Dr. Kováts Gyula szathmári papnöv. lelkiigazgató, theol. tanár, kath. tanítókép. igazgatótól. 4. Pünkösöd után X. vasárnapra: Az alázatosság jeles voltáról. Dr. Tauber Sándor, szombathelyi papnöv. igazgató, theol. tanártól. 5. Szent István király ünnepére: A hitvalló és hazafi példaképe. Merva Imre, hódmezővásárhelyi káplántól. 6. Pünkösöd után XI. vasárnapra: A malasztól. Dr. Kápolnai (Dujmovits) Zsigmond, okl. középiskolai, pécsi tanítóképzési tanártól. 7. Pünkösöd után XII. vasárnapra: Az igazi felebaráti szeretet Mayer Ker. János, zádorlakai plébánosától. 8. Pünkösöd után XIII. vasárnapra (Órangyalok ünnepe): A lelkipásztor a hívek Istentől rendelt őrzőangyala. Gerebenics Sándor, szerkesztőtől. 9. Kisasszony-ünnepére: Örömlünknek oka. Boromisza István, kalocsai apát-kanonok, plébánosától. 10. Mária-nevenapjára (Pünkösöd után XIV. vasárnapra): Mária az Úrnak szolgált. Barilich Lőrinc, győri nagyobb papnöv. lelkiigazgatótól. 11. Pünkösöd után XV. vasárnapra (X. Pius arany-miséjére): Fővezérünk atyánk. Gerebenics Sándor, szerkesztőtől. 12. Pünkösöd után XVI. vasárnapra: A hitből élő szeretet Ujlaki K. Dezső, baranya-darászi plébánosától.

Alkalmiak: 13. Búcsunapra (Ker. sz. János fejevételének ünnepére): A lelki-erő forrása: az önmegtagadás Plébános-tól. 14. Búcsunapra (Szentkereszt fölmagasztaltatása ünnepén): Magasztaljuk föl magunkban a keresztet! Nemo-tól. 15. Templom-szentelésre: A búcsuról. Németh József, bedői plébánosától.

Közgazdaság.

Sörárpavásár Pozsonyban.

A sörárpavásár rendező bizottságát július 23-án alakították meg Pozsonyban a nyugatmagyarországi gazdasági egyesületek kiküldöttjei.

A vásár elnökei lettek: Pálffy István gróf diszelnök, Bartal Aurél elnök és Mezey Gyula társelnök. — A rendező bizottság tagjai: Jeszenszky Pál az O. M. G. E., Sendlein János és Wolf Gerő dr. a pozsonyi kereskedelmi kamara; Dombay Vilmos, Vepy Vogronics Ödön, Kachelmann Károly, Rudnyánszky János, Ordódy Lajos, Kosztolányi István a bars, Kálmán Rudolf, Váczy Anbrus a komárommegyei; Majláth Geza gróf, Hanzély Gyula, Ruzinkó Antal, Illés Ödön, Ruttler Erwin báró nógrádmegyei; Emődy József, Leidenfrost Károly, Engel Henrik, Blum Sándor, Gosztonyi Gyula, Czobor Béla a nyitramegyei; Pálffy Béla gróf, Gülcher Jakab, Popper Emil, Pollák Gyula és Eisler Miksa a pozsonymegyei gazdasági egyesület; Milhofer Imre a termény-értékesítő vállalat részéről. Várárigazgatók lettek: Horváth Jenő, Hercmanszky Imre, Levatic László, Ágoston Miklós és Siklaky Iván.

A rendező bizottság a vásár rendezés teendőit az összes részletekre kiterjedőleg megállapította a vásár határnapjain f. évi augusztus hó 15-ét tűzte ki, a mely napon a vásár a pozsonyi Bellevue tágas és világos hejiségeiben fog megtartatni. — A vásár iránt az osztrák, a német és különösen az angol sör és maláta gyárosok és kiviteli cégek köreiben nagy az érdeklődés. A bizottsághoz napról-napra nagy számban érkeznek tudakozódó levelek. A végleges értesítőket most küldi szét a bizottság Ausztriába, Schweizba, a Német birodalomba, Hollandiába és Angliába. — A vásár jelentőségét fokozni fogja, hogy a vásárra beküldendő legszebb árpák mintáiból megfelelő gyűjteményt fog küldeni a rendező bizottság a f. évi berlini és londoni nemzetközi sörárpa kiállításokra.

Telefon.

Nyitrarudnó. Örömmel olvastuk levelét. Minden fáradságért vigaszt és bő kárpótlást találhat abban a tudatban és tényben, hogy oly szépen halad a cél felé. — A küldött összeg fejében a hirdetést kétszer tesszük közzé.

Egy jó házból való fiú tanulóknak felvétetik.

125. SARLAY ÁDÁM,
1-1. fűszerkereskedésében NYITRÁN.

Gazdasszonynak

Ajánlkozik 44 éves róm. kath. vallású gyermektelen özvegy nő, ki a háztartás minden ágában jártassággal bír. Tudakozódni lehet a kiadóhivatalban. 124. 1-2.

ELADÓ HÁZ!

Nyitrán, Deák Ferenc-téren
8. sz. ház szabad kézből
eladó. Bővebbet ugyanott.

Meghívás.

Az 1898: XXIII. t.-e. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó Radosna és vidéke hitelszövetkezet, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagjai kebeléből alakult szeszifőzde szövetkezet, 1908. évi augusztus hó 21-én d. e. 10 órakor a szövetkezet helyiségében.

rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 35. §-a értelmében meghivatnak.

Napirend:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Az igazgatóság egy tagjának választása.
6. Felügyelő-bizottság egy tagjának választása.
7. Az alapszabályok módosítása, a szavatosság 3-szorosának 5-szörösére leendő felemelése.
8. Netaláni indítványok.

1907. évi december hó 31-én a tagok száma 14, üzletrészeinek száma pedig 330 volt; az év folyamán belépett 1 tag 1 üzletrészzel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet helyiségében kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Radosna, 1908. július hó 24-én.

127. 1-1.

Az igazgatóság.

„METEOR“ VILLANY-SZINHÁZ

Deáktéren

a törvényszéki palota mellett.

Kiváló látványosság hetenként **kétszer új műsor**, kitűnő automatikus zenehangszerrel, 24 személyt pótol, fényes berendezés.

Bérletjegyek 10 előadásra előre válthatók a Fürst-féle dohánytözsében: I. hely 4.50 korona, II. hely 3.— korona.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri

Meteor-vállalat.

126. 1-52.

Alapított 1869-ben.

Nyitrai Népbank mint részvénytársaság

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, leszámítol váltókat betéti könyvecskéket; kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamatláb és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben; **előleget** ad sorsjegyek-, részvények- és másnemű értékpapírokra; **elad és vesz** mindennemű értékpapírt napi árfolyamban; **felvilágosítással** szolgál és mindennemű megbízást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről.

5. 12.

Az igazgatóság.

Székháza Városháztér 3. sz.

VAJDA J. NAGY BUTORRAKTÁRA KÁRPITOS ÉS DISZITÓ NYITRA, PÁRUTCA 22. SZÁM ALATT.

Eredeti oljfaestmények jutányosan kaphatók.

Van szerencsém a t. butorvásárló közönséget értesíteni, hogy rak-táromat, egy ujonnan épült emeletes szárnyal kibővíttem, miáltal oly nagy választékkal rendelkezem, mint bármely fővárosi kereskedő. **Kizárólag száraz anyagból és kitűnő iparosok által készített fabutoraim**, amelyek csak a **legsolidabb** kivitelben készülnek, mindennemű stylben és színben a **legjutányosabb** árban kaphatók. — Kárpitozott butorokban a **legujabb** angol, valamint eredeti magyar újdonságokat hozom.

Tisztelt vevőimet cégem jó hírnevére bátran hivatkozva a legjobb és legmegbízhatóbb kiszolgálással biztosítom.

VAJDA J. butorkereskedő
kárpitos és diszító
NYITRA, PÁRUTCA 22. SZÁM.

3. 12.

Pályázat hentes-mészárosi állásra!

A Rudnóvölgyi fogyasztási és értékesítő szövetkezet **egy hentes-mészárosi péksegéd** tartással összekötött és alábbi kötelezettséggel a szövetkezettel szemben **önálló állásra** pályázatot hirdet. Lakás: egy szoba, konyha és kamara. Helyiségek: mészárszék, hentes műhely, pékhelyiség, péksütőde, segéd részére szoba, istálló, zöldségkert, fakamara, jégverem, ólak a szövetkezet helyiségében, úgyszintén vágóhid a község végén. Kötelezettségek: 500 kor. óvadék, hentes és pékműhely felszerelése, asztalneműek étkezők részére, a megalkudott bérenek évnegyedes előfizetése. Helyben vág húst, főtt ételekkel látja el a közönséget, a szövetkezet kötelékébe tartozó, esetleg a völgy többi községeibe, kivéve Ny.-Rudnót, Terestyénfalut és R.-Lehotát saját terhére hetenként kétszer szállítja a húst, a zsirt, a szalonnát, a hentesárut és a kenyeret. A szövetkezet viszontelárusításra tőle veszi a kenyeret (2-3 ezer korona évenként), a zsirt, a szalonnát és a hideg hentesárut. Tót nyelv ismerete saját érdekében kívánatos. Az állás szept. 15-én elfoglalandó. Írásbeli vagy személyes megkeresésre közelebbi felvilágosítással szolgál.

123. 1-2.

Az igazgatóság.

Két, jó házból való, négy fiatalember gyakornoknak vétetik fel VEREBÉLY GÉZA úri és női divatárúházában Nyitrán.

Csak azok ajánlata vétetik figyelembe, akik szülőiknél vagy rokonainknál laknak.

121. 3-0.

Szolid és pontos kiszolgálás!

Gombárik István

úri és női fodrász

Nyitrán, Tóth Vilmos utca II. sz.

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen megfelelő higiénikusan berendezett

díszes úri és női fodrász-termét.

Végez és raktáron tart mindennemű szakmába vágó úri és női hajmunkát, úgymint hajbetétet, frizeteket, loknikat, frufrukat, egész és félpárokákat, hajfonatokat minden színben, női fésülést, haj- és szakálfestést, úgyszintén tyukszemvágást jutányos áron.

92. 12-52.

Vesz vágott és kifésült haját.

Előfizetéseket üzleten kívül is elfogad.

Minden előfizető a kiszolgáláshoz szükséges keféket, fésűket, hajport, bajuszkötőt, szivacsot s a többi tartalmazó fiókot kap.

Kifésült hajból fonatokat, loknikat s egyéb hajmunkákat a lehető legolcsóbban készít.

Vidéki megrendelések pontosan a beküldött hajminta szerint lelkiismeretesen, utánvét mellett eszközöltetnek.

Szolid és pontos kiszolgálás!

Ohaj községben (Bars megye) 15. házszám alatt 4 szoba, 1 konyha, szép udvar kuttal, bekerített kert és nagy gyümölcsös

120. 3-4.

haszonbérbe adó.

Bővebb felvilágosítást ad Minczér János, Ohaj (Bars m.)

BETEGÁPOLÓ

gyógytanilag képzett Masseur és tyukszem-operateur Gräfenberg-fürdőből ajánlja magát a n. é. közönségnek helyben és a vidéken. — Wedam Félix, Nyitra, Vikárius-utca 12. szám. 123 2-2.

Legmegbízhatóbb cég!

Kitüntette az Országos Ipar-egyesület nagy ezüst érmével.

SULGAN ANDRÁS

42. 26-52.

CIPÉSZ

NYITRÁN, MEGYEHÁZ-U. 7.

Ajánlja a nagyérdemű közönség szives figyelmébe modern berendezésű

nagy cipőraktárát

Továbbá ajánlja felsőrész készítményeit és bőrkereskedését a t. cipészmaster urak figyelmébe. Raktáron tart legjobb bel- és külföldi bőröket: angol bagaria, chevreaux, box és borjubört stb., valamint az összes cipész kellékeket. Mérték utáni felsőrész kidoldozására különös gond fordítatik.

Vidéki megrendeléseket gyors és pontos kiszolgálás mellett eszközöl nagyban és kicsinyben. Érzékeny és hibás nővési lábakra nagy figyelem fordítatik.

Legmegbízhatóbb cég!

Gyors és pontos kiszolgálás, olcsó árak!

Gyors és pontos kiszolgálás, olcsó árak!

Verebély Géza

legnagyobb és fővárosiasan modern berendezésű uri- s női divat árúháza Nyitrán, Tóth Vilmos-utca 4. sz.

(a Szarvas-szálloda mellett)

Az iskola idényre ajánlja a cég: **intézeti kelengyéit. Fiú és leány fehérneműit, harisnya, zsebkeendő, kötény, keztü cikkeit, szolid kivitelben s legjutányosabb árakban.**

Elsőrangú cérvászon gyártmányok, színes és fehér asztalneműek, Schroll-sifon, kitűnő pamutvásznak, női és férfi fehérneműek.

Menyasszonyi kelengyék 200 kor.-tól kezdve.

A cég 4 éves rövid fennállása óta 36 kelengyét szállított.

A cég egyedüli reklámja: a határozottan szabott, jutányos árakban, megbízható, jó minőségű árúk nyújtása.

10

A cikkek árai és minősége bármely versenycégével hasonlíthatók össze.

Szigoruan szabott árak; azonnali fizetésnél 5% pénztári engedmény.

WEIGL ANTAL PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.

146.

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát, — valamint

férfiszabó-műhelyét,

melyben ugy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, úgymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címádkákat, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

SINGER Co. VARRÓGÉP RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

NYITRA, VÁRMEGYEHÁZ-UTCA 15. SZÁM.

94. 11-52.

Ezen jelzéssel ismerhetők fel azon üzletek, a melyekben a SINGER-varrógépek árusítatnak.

Ezen jelzéssel ismerhetők fel azon üzletek, a melyekben a SINGER-varrógépek árusítatnak.

Óvjuk ezennel vevőinket leghatározottabban oly gépektől, melyek más kereskedők által „Eredeti Singer” név alatt ajánlatnak. Miután mi gépünket sohasem adjuk kereskedőknek, a más oldalról ajánlott „Eredeti Singer” gépek csak régi, használt, harmadik kézből beszerzett varrógépek lehetnek, melyekért nem garantálunk és az esetleges pótrészeket nem szállítunk.

W **Mielőtt**
személy-, jelző- v. építési
KÖLCSÖN (90. 11-32.)
íránt intézkednék,
kérjen díjtalanul prospektust
MELLER L. EGYED
BUDAPEST
IX., Lónyay-utca 7.
Telefon-Ismeretlen
46-31.

Alapított
1897-ben.

Alapított
1897-ben.

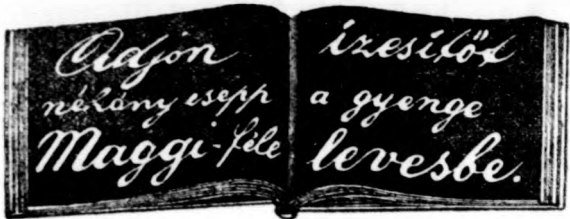
165. 27-52.

Kenczler Lipót szücsmester Nyitra Erzsébet-út 13.

Óvakodjunk a molyoktól!

Óvakodjunk a molyoktól!

Csak egy minden tekintetben megbízható intézet van, a hol **szörme árúinkat**, a nyári idény alatt, **moly kár ellen megóvhatjuk**, és ez **Kenczler Lipót** szücsmester vezetése alatt áll.

MIT IGYUNK?

hogyan egészségünket megóvjuk, mert csakis a **természetes szénsavas ásványvíz** erre a legbiztosabb óvoszer.

Minden külföldit fölülmúl **hazánk természetes szénsavas** vizek királya:

a mohai **ÁGNES**-Forrás

Millenniumi nagy éremmel kitüntetve. Kitünő asztali bor- és **gyógyvíz**, a **gyomorégést**

rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomorbajosoknak.

Mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsav-tartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt **gyógysóknál fogva kitünő szere a legkülönbélebb gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknek.** Azért tehát

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha **gyomor-, bél- és légcsőhuruttól** szabadulni akarunk.

Dr. Kéty.

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha **étvágyhiány és emésztési zavarok** állanak be.

Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha a **vesebajt** gyógyítani akarjuk.

Dr. Kövér.

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha **májbajoktól és sárgaságtól** szabadulni akarunk.

Dr. Glass.

Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden **kétés értékű mesterségesen szénsavval telített víznél**, sőt a szódavíznél is **olcsóbban adja**, hogy az **Ágnes-forrás vizét** a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Kedvelt borvíz!

Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

Kedvelt borvíz!

Olcsóbb a szódavíznél!

Főraktár: AITNER FERENC ÚRNÁL, NYITRÁN.

68. 18-24.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

2. 52.

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.